

Sygn. akt VII U 1851/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Teresa Ogrodnik;

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu na rozprawie, w dniu 4 lutego 2016 roku w Lublinie sprawy:

A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

– na skutek odwołania A. M. od decyzji ZUS O/ w L.

z dnia 18 lipca 2014 r. i 24 października 2014 r., znak: (...)

I. oddała odwołanie od decyzji z 24 października 2014 roku;

II. odrzuca odwołanie od decyzji z 18 lipca 2014 roku.

VII U 1851/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 18.07.2014 r., (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L., odmówił A. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na brak wymaganego stażu w ostatnim dziesięcioleciu przez złożeniem wniosku o rentę (t. II, k. 9 i v. akt rentowych).

A. M. odwołał się od tej decyzji, nie złożony sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika, na podstawie którego została wydana (k. 2 i 7 akt sprawy; t. II, k. 12 akt rentowych).

Wskutek przywrócenia A. M. terminu do złożenia powyższego sprzeciwu, komisja lekarska ZUS orzekła, że jest on całkowicie niezdolny do pracy, lecz daty powstania tej niezdolności nie można ustalić – istniała ona w dniu 23.09.2014 r.

Na tej podstawie organ rentowy wydał w dniu 24.10.2014 r. kolejną decyzję odmowną, w uzasadnieniu której wskazał, że całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy powstała w ciągu 18 miesięcy „od ustania zatrudnienia”, a jego całkowity staż ubezpieczeniowy wynosi 27 lat, 11 miesięcy i 24 dni, jednak w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę (tj. przed 29.08.2013 r.), na wymagane minimum 5 lat tego stażu, ubezpieczony osiągnął jedynie 1 rok, 1 miesiąc i 6 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 5 miesięcy i 28 dni okresów nieskładkowych (t. II, k. 31 a. r.).

W odwołaniu od tej decyzji A. M. wniósł o jej zmianę poprzez ustalenie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wskazał, że jego niezdolność do pracy, w uwagi na wolno rozwijające się schorzenie onkologiczne, powstała wiele lat wcześniej, aniżeli przyjął to ZUS (k. 16 akt sprawy).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

A. M. urodził się (...) Pracował fizycznie jako ślusarz, pomocnik lastrykarza, spawacz, spawacz-dekarz, a ostatnio – w okresie od 22.11.2011 r. do 31.12.2012 r. – jako ślusarz-spawacz (zaświadczenie, świadectwa pracy, Rp-7 – t. I, k. 4-5, 8-11, 16 a. r.).

W okresie od 01.01.2013 r. do 25.09.2013 r. ubezpieczony miał ustalone prawo do świadczenia rehabilitacyjnego (informacja – t. I, k. 38 a. r.).

W dniu 29.08.2013 r. wystąpił z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy (t. I, k. 1 a. r.), powołując się na schorzenia endokrynologiczne (wole guzowate tarczycy), neurologiczne (choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa z objawami bólowymi) oraz ortopedyczne (niewydolność bólowa prawej stopy). Organy orzecznictwa lekarskiego nie stwierdziły jednak niezdolności do pracy (t. II, k. 1 i v., 17 i v., 19-21 dok. lek., t. I, k. 27, 45 a. r.). Na tej podstawie organ rentowy wydał w dniu 22.10.2013 r. decyzję odmawiającą prawa do renty (t. I, k. 49 a. r.).

Od tej decyzji ubezpieczony odwołał się do sądu i na etapie postępowania odwoławczego przedstawił zaświadczenie lekarskie z 07.05.2014 r., stwierdzające raka gruczołu krokowego. Z uwagi na wystąpienie tej nowej okoliczności medycznej, zaskarżona decyzja została uchylona, sprawa przekazana do rozpoznania organowi rentowemu, a postępowanie sądowe umorzono (postanowienie tutejszego Sadu z 02.06.2014 r., VII U 2962/13 – t. II, k. 6-8 a. r.).

W toku ponownego rozpoznania sprawy przed ZUS lekarz orzecznik potwierdził istnienie raka gruczołu krokowego – nieoperacyjnego z przerzutami do kości, a także istnienie wcześniej wspomnianych schorzeń (t. II, k. 8 i v. dok. lek.). Orzecznik stwierdził, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy, okresowo – do 31.07.2017 r., jednak daty powstania tej niezdolności nie można ustalić (t. II, k. 3 a. r.). Na podstawie tego orzeczenia została wydana pierwsza z zaskarżonych decyzji.

Komisja lekarska ZUS, opiniująca w ślad za przywróceniem terminu do wniesienia sprzeciwu, potwierdziła całkowitą niezdolność ubezpieczonego do pracy, jednak również nie była w stanie ustalić daty jej powstania. Stwierdziła jedynie, że istniała w dniu 23.09.2013 r., kiedy to w trakcie leczenia u lekarza prowadzącego ubezpieczony uskarżał się na zaburzenia dysuryczne i defekacyjne (kserokopie dokumentacji medycznej i opinia komisji lekarskiej – t. III dok. lek.).

Na podstawie powyższych ustaleń komisji lekarskiej została wydana druga z zaskarżonych decyzji, z dnia 24.10.2014 r.

Na etapie postępowania odwoławczego stan zdrowia A. M., w aspekcie istnienia u niego niezdolności do pracy, daty jej powstania i ewentualnego okresu występowania, został poddany ocenie biegłych lekarzy: onkologa, urologa, endokrynologa, neurologa i ortedy.

Biegli onkologii i urolog niezależnie od siebie stwierdzili, że odwołujący jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 23.11.2013 r. do dnia 31.07.2017 r. W pierwszej ze wskazanych dat rozpoznano złośliwy naciek nowotworowy, przekraczający torebkę gruczołu oraz przechodzący na sąsiednie struktury, w tym pęcherzyki nasienne i odbytnicę. Schorzenie to nie kwalifikowało się do operacji i ubezpieczonego skierowano do leczenia za pomocą agresywnej chemioterapii, hormonoterapii i radioterapii. Wskazani biegli nie znaleźli przesłanek do uznania opiniowanego za niezdolnego do pracy przed dniem wykrycia schorzenia onkologicznego (opinie – k. 39 i v. i 42 oraz 53-54 a. s.).

Pozostali biegli nie stwierdzili u odwołującego niezdolności do pracy.

Nie sprowadzała, ani nie sprowadza jej choroba tarczycy, która może być powstrzymana za pomocą leczenia farmakologicznego. To samo dotyczy schorzeń układu ruchu. Zachowana została bowiem wydolność chodu, przy braku czynnego drażnienia korzeni nerwowych. Z powodu tych schorzeń ubezpieczony tylko jednokrotnie korzystał z konsultacji urazowo-ortopedycznej i neurologicznej (łączna opinia endokrynologa, neurologa i ortopedy – k. 40 i v., 41v.-42 a. s.).

A. M., w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku o rentę, tj. począwszy od 29.08.2003 r. – poza wyżej wskazanymi okresami: pobierania świadczenia rehabilitacyjnego (01.01.2013 r. – 25.09.2013 r.) i zatrudnienia na umowę o pracę (22.11.2011 r. – 31.12.2012 r.) – był ubezpieczony jako bezrobotny od 07.04.2011 r. do 21.11.2011 r. (zaświadczenie – t. I, k. 15 a. r.) oraz zatrudniony na podstawie umowy o pracę od 05.10.2009 r. do 17.11.2009 r. (poświadczenie – t. I, k. 40 i v. a. r.).

Poprzedni okres zatrudnienia ubezpieczonego na umowie o pracę datuje się od 24.08.1989 r. do 11.12.2002 r. (druk Rp-7 – t. I, k. 11 a. r.).

Suma wszystkich okresów składkowych i nieskładkowych, osiągniętych przez ubezpieczonego, wynosi 28 lat, 7 miesięcy i 22 dni (karta przebiegu zatrudnienia – t. II, k. 26 i v. a. r.).

Powołane opinie Sąd uznał za dostateczną podstawę dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem zawierają one pełne odniesienie do sytuacji zdrowotnej odwołującego, na podstawie której biegli wysnuli przekonujące wnioski, nie zawierające luk, ani sprzeczności. Żadna ze stron nie zgłosiła względem tych opinii zastrzeżeń. Tak samo wiarygodne są powołane dokumenty, potwierdzające staż ubezpieczeniowy A. M., jako niepodważone przez żadną ze stron i same w sobie nie budzące wątpliwości, albowiem sporządzone w przepisanej formie przez odpowiednio umocowane osoby.

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Pierwsze z nich, od decyzji z 18.07.2014 r., w ogóle nie mogło podlegać merytorycznemu rozpatrzeniu przez Sąd, albowiem jest to możliwe jedynie po wyczerpaniu trybu postępowania przed organem rentowym. Ubezpieczony tymczasem nie skorzystał z możliwości kwestionowania niekorzystnego dla siebie (co do daty powstania niezdolności do pracy) orzeczenia lekarza orzecznika w drodze sprzeciwu. W tej sytuacji Sąd był zobligowany do odrzucenia odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.

Z kolei odwołanie od decyzji z 24.10.2014 r. nie mogło zostać uwzględnione.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 1) – 3) ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, oraz jego niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ust. 1 pkt 2) powołanego artykułu okresach składkowych lub nieskładkowych, bądź nie później, niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania.

A. M. jest całkowicie niezdolny do pracy od 23.11.2013 r. do 31.07.2017 r., a więc niezdolność ta powstała przed upływem 18 miesięcy od ustania wskazanego w ostatnio powołanym przepisie (art. 7 pkt 1 lit. d cyt. ustawy) okresu nieskładkowego, związanego z pobieraniem świadczenia rehabilitacyjnego.

Ubezpieczony nie spełnił jednak warunku stażowego. W przypadku stwierdzenia niezdolności do pracy w wieku powyżej 30 lat warunek ten jest spełniony przez osobę, legitymującą się co najmniej 5 latami okresów składkowych i nieskładkowych, w proporcji co najmniej 3 : 1, w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed złożeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 1 pkt 5 i art. 5 ust. 2 cyt. ustawy).

W dziesięcioleciu tym (tj. począwszy od 29.08.2003 r.) ubezpieczony, zdaniem Sądu, osiągnął jedynie 1 rok, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych, o jakich mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy (z tytułu zatrudnienia: od 05.10.2009 r. do 17.11.2009 r. i od 22.11.2011 r. do 31.12.

2012 r. oraz ubezpieczenia jako bezrobotny od 07.04.2011 r. do 21.11.2011 r.) oraz 8 miesięcy i 25 dni okresu nieskładkowego (z tytułu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego). Te drugie okresy mogą być uwzględnione tylko w 1/3 sumy 1 roku, 10 miesięcy i 14 dni, a więc w liczbie 7 miesięcy i 15 dni, co łącznie daje 2 lata, 5 miesięcy i 29 dni okresów składkowych i nieskładkowych z wymaganych minimum pięciu lat we wspomnianym dziesięcioleciu.

Ubezpieczony spełniałby zarówno warunek stażowy, jak i warunek, związany z datą powstania niezdolności do pracy, jeżeli powstałaby ona najpóźniej w ciągu 18 miesięcy od ustania jego ostatniego, dłuższego okresu zatrudnienia – tj. w ciągu 18 miesięcy od dnia 11.12.2002 r., a więc do dnia 11.05.2004 r.

Biegli, odnosząc się do tak postawionej tezy, nie znaleźli jednak jakichkolwiek przesłanek do ustalenia ubezpieczonemu niezdolności do pracy

w tym okresie. Przede wszystkim jedyną dokumentacją lekarską, dotyczącą tego okresu, jaką ubezpieczony przedłożył, jest historia choroby od lekarza rodzinnego. Poza tym, w okresie pomiędzy 2002, a 2006 rokiem, zaznaczono tam jedynie początki objawów zespołu korzeniowego, który nawet w obecnym nasileniu nie stanowi podstawy do orzeczenia niezdolności do pracy. Zważyć przy tym należy, że niezdolność do pracy (choćby częściowa, tj. w zakresie kwalifikacji – art. 12 ust. 3 cyt. ustawy) jest wypadkową takich elementów, jak w szczególności konkretne, bliżej zbadane naruszenie sprawności organizmu – a nie ogólnie zaznaczona jednostka chorobowa – przy czym następstwa tego naruszenia winno oceniać się z punktu widzenia predyspozycji psychofizycznych i możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności (art. 13 ust. 1 cyt. ustawy).

Tym samym, skoro ubezpieczony za ostatnio wskazany okres nie przedstawił dalszej dokumentacji medycznej, zresztą w późniejszym okresie jeszcze podejmował zatrudnienie, to w ocenie Sądu brak było nawet przesłanek do weryfikowania powołanej, niekorzystnej dla ubezpieczonego opinii biegłych z urzędu.

Podkreślenia wymaga, że – skoro wyznaczniki niezdolności do pracy odwołują się do konkretnego naruszenia sprawności organizmu – to samo istnienie schorzeń, chociażby przewlekłych, w abstrakcji od stwierdzalnego stopnia takiego naruszenia, nie przesądza istnienia omawianej niezdolności. Dlatego, im odleglejsza w czasie ma być hipotetyczna data jej powstania,

tym szersza musi być możliwość zbadania jej wyznaczników, a więc tym obszerniejsza winna być źródłowa dokumentacja lekarska (abstrahując już od tego, czy faktycznie będzie ona świadczyć o takim naruszeniu sprawności, które skutkuje niezdolnością do pracy).

Sporny warunek legitymowania się wymaganym stażem okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy lub złożeniem wniosku o rentę nie jest wymagany od ubezpieczonego, który jest całkowicie niezdolny do pracy oraz udowodnił – w przypadku mężczyzny – łączny staż, wynoszący minimum 30 lat (art. 58 ust. 4 cyt. ustawy). Ubezpieczony w ocenie Sądu osiągnął staż sumaryczny, wynoszący 28 lat, 7 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych (karta przebiegu zatrudnienia – t. II, k. 26-27 a. r.), a więc niestety nie może uchylić się od spełnienia ostatnio wskazanego warunku.

Reasumując, odwołanie do decyzji z 24.10.2014 r. podlegało oddaleniu, albowiem ubezpieczony nie spełnił jednej z kumulatywnych przesłanek nabycia prawa do renty, o jakiej mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5) i ust 2 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy.

Dlatego też odwołanie to oddalono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.